DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA ROLNICTWA I DÓBR KORONNYCH
Państwa Polskiego.

WARSZAWA. № 1. 16 Listopada 1918 r.

TREŚĆ:

OD REDAKCJI.

Stosownie do art. 21 „Dekretu Rady Regencyjnej o tymczasowej organizacji Władz Naczelnych w Króiestwie Polskiem" (Dziennik Praw № 1, poz. 1) ustanowiony został: „Dziennik Praw", w którym są ogłaszane ustawy i dekrety Władzy Zwierzchniej, oraz gazeta rządowa „Monitor Polski", w której są publikowane reskrypty Władzy Zwierzchniej tudzież postanowienia Rady Ministrów i Prezydenta Ministrów.

Stosownie do art. 22 tegoż Dekretu poszczególni Ministrowie mogą wydawać Dzienniki Urzędowe celem ogłaszania w nich wewnętrznych zarządzeń swoich oraz przedrukowywania ustaw, dekretów, reskryptów i postanowień, odnoszących się do danego Ministerstwa. Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Koronnych zgodnie z tym artykułem powołanego Dekretu wydawać będzie niniejszy „Diennk Urzędowy".

Na treść „Dziennika Urzędowego Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Koronnych" składać się będą: zarządzenia i okólniki Ministra Rolnictwa i Dóbr Koronnych, instrukcje i regulaminy przez tegoż Ministra poszczególnym organom Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Koronnych udzielane, ruch służbowy w zakresie Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Koronnych, przedruki z „Dziennika Praw" i „Monitora Polskiego" tych ustaw, dekretów, reskryptów i postanowień, które w szczególnym pozostają związku z zakresem działania Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Koronnych, wreszcie w postaci oddzielnych dodatków wydawane będą w miarę potrzeby „Obwieszczenia Publiczne", dotyczące zakresu działania Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Koronnych.

Redakcja i Administracja „Dziennika Urzędowego" mieści się w lokalu Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Koronnych.

Cena poszczególnego numeru „Dziennika Urzędowego" wynosi jedną markę polską.

Ogłoszenia i obwieszczenia publiczne, dotyczące zakresu działania Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Koronnych i ulegające na mocy przepisów obowiązujących opublikowaniu, w „Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Koronnych", należy kierować do Redakcji.

Warszawa, dnia 16 listopada 1918 r.

Redaktor „Dziennika Urzędowego
Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Koronnych"

Wiktor Leśniewski.

1.

DEKRET

Rady Regencyjnej Królestwa Polskiego w przedmiocie przepisów tymczasowych o Urzędach Ziemskich.

My, RADA REGENCYJNA KRÓLESTWA POLSKIEGO, postanowiliśmy i stanowimy, co następuje:

Do czasu wydania przez sejm ustawy o urzędach ziemskich zastosowanie mieć będą przepisy do niniejszego dołączone.

Dan w Warszawie, dnia 11 października 1918 roku.

L. S.

† Aleksander Kakowski Arcybiskup
Józef Ostrowski
Zdzisław Lubomirski.

Prezydent Ministrów:
w z. *B. Broniewski*

Minister Rolnictwa i Dóbr Koronnych:
St. Dzierzbicki.

Przepisy tymczasowe o Urzędach Ziemskich.

DZIAŁ I.

Organizacja i zakres działania Urzędów Ziemskich.

Art. 1. Celem wykonywania zarządu spraw ziemskich, należących do zakresu działania Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Koronnych i rozstrzygania sporów w zakresie tego zarządu, powołane zostają Urzędy Ziemskie.

Art. 2. W szczególności do zakresu działania Urzędów Ziemskich należą: sprawy dotyczące regulowania struktury gospodarstw rolnych, scalania gruntów, układu służebności, podziału gruntów wspólnych, meljoracji rolnych i regulowania obrotu ziemią, — wszelkie sprawy, jakie z mocy ustaw obowiązujących należały do kompetencji urzędów włościańskich wszystkich stopni, o ile nie zostały przekazane innym władzom, oraz te sprawy, jakie będą Urzędom Ziemskim przekazane przez ustawę lub rozporządzenie albo polecenie rządowe.

A. Komisarze Ziemscy.

Art. 3. Komisarz Ziemski:
a) dokonywa, stosownie do przepisów prawa, czynności przygotowawczych i przeprowadza dochodzenia potrzebne do decydowania sprawy przez Komisję Ziemską Okręgową oraz uczestniczy w jej posiedzeniach z głosem doradczym;
b) pełni czynności szczególnie sobie przekazane przez ustawę lub rozporządzenie, albo polecenie rządowe.

Art. 4. Komisarzy Ziemskich mianuje Minister Rolnictwa i Dóbr Koronnych, który też, stosownie do ujawnionej potrzeby, wyznacza liczbę i siedziby Komisarzy w okręgu każdej Komisji Ziemskiej Okręgowej.

Art. 5. Do pomocy Komisarzowi Ziemskiemu przydana będzie potrzebna liczba podkomisarzy, mianowanych przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Koronnych, oraz urzędników pomocniczych i kancelaryjnych (art. 18).

Podkomisarz może zastępować Komisarza we wszystkich jego czynnościach urzędowych.

B. Komisje Ziemskie Okręgowe.

Art. 6. Komisja Ziemska Okręgowa:
a) rozpoznaje w pierwszej instancji sprawy, rozstrzyga spory i wydaje decyzje w zakresie działania Urzędów Ziemskich;
b) zatwierdza sporządzone lub zaświadczone przez Komisarzy akty układów i inne czynności postępowania regulacyjnego;
c) rozpatruje zażalenia na czynności Komisarzy Ziemskich.

Art. 7. Liczbę, okręgi i siedziby Komisji Ziemskich Okręgowych ustali Rada Ministrów, na wniosek Ministra Rolnictwa i Dóbr Koronnych.

Art 8. Komisję Ziemską Okręgową stanowią:
a) Prezes;
b) Inspektor Ziemski Okręgowy;
c) potrzebna liczba stałych członków, mianowanych przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Koronnych z pośród osób, posiadających dostateczną znajomość prawa i stosunków rolnych;
d) potrzebna liczba członków, zaproszonych na przeciąg trzech lat przez Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Koronnych, na przedstawienie organizacji zawodowych rolniczych,—wśród nich przynajmniej połowa przedstawicieli drobnej własności rolnej.

Art. 9. Prezesa Komisji Ziemskiej Okręgowej mianuje Rada Regencyjna, na wniosek Ministra Rolnictwa i Dóbr Koronnych.

Art. 10. Prezes Komisji Ziemskiej Okręgowej kieruje pracami Komisji, przewodniczy na posiedzeniach Komisji, ma nadzór ogólny nad Komisją, której przewodniczy, oraz nad działalnością Urzędów Ziemskich i urzędników pomocniczych w swoim okręgu.

Art. 11. W razie, jeżeli Prezes z jakichkolwiek powodów czynnym być nie może, zastępuje go w przewodniczeniu na posiedzeniach Komisji star-

szy nominacją lub wiekiem z pośród obecnych stałych członków Komisji w pozostałych czynnościach Urzędów—Inspektor Ziemski Okręgowy.

Art. 12. Liczbę przedstawicieli rolników w Komisji Ziemskiej Okręgowej oraz spis instytucji powołanych do przedstawienia kandydatów ustala Minister Rolnictwa i Dóbr Koronnych co trzy lata.

Powołane instytucje przedstawiają kandydatów w podwójnej liczbie; połowę z nich Minister Rolnictwa i Dóbr Koronnych zaprasza na członków Komisji, pozostałych—na ich zastępców.

Członkowie Komisji—rolnicy—powoływani będą na posiedzenia kolejno, po dwóch na każde posiedzenie.

Członkowie Komisji wezwani na posiedzenie winni stawić się w oznaczonym terminie lub usprawiedliwić swoją nieobecność wobec Prezesa Komisji zawczasu, aby dać możność powołania następnego z kolei członka lub zastępcy.

Nieusprawiedliwione niestawiennictwo pociąga za sobą nałożenie przez Prezesa Komisji kary pieniężnej do stu marek.

Członek Komisji po raz trzeci nie przybywający na posiedzenie bez usprawiedliwienia będzie ponadto wykreślony z listy członków Komisji.

Art. 13. Dla prawomocności decyzji Komisji konieczną jest obecność przynajmniej trzech osób, w tej liczbie: przewodniczącego, jednego stałego członka Komisji oraz przedstawiciela rolników, reprezentującego drobną własność rolną.

Art. 14. W razie niemożności przybycia na posiedzenie Komisji, Inspektor Ziemski Okręgowy deleguje zamiast siebie jednego z podwładnych sobie Komisarzy.

Art. 15. Komisarze Ziemscy powoływani będą na posiedzenia Komisji, celem dawania potrzebnych wyjaśnień i referowania spraw przez siebie prowadzonych; będą oni mieli jedynie glos doradczy.

Komisja może powołać na posiedzenie biegłych z głosem doradczym.

Art. 16. Przy Komisji Ziemskiej Okręgowej urzęduje Inspektor Ziemski Okręgowy, mianowany przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Koronnych.

Art. 17. Inspektor Ziemski Okręgowy:

a) uczestniczy w posiedzeniach Komisji Ziemskiej Okręgowej oraz zastępuje jej Prezesa, stosownie do art. 11;

b) kieruje działalnością Komisarzy i urzędników pomocniczych i sprawuje nad nią nadzór techniczny.

Art. 18. W miarę potrzeby powołani będą urzędnicy techniczni, a mianowicie: rewident pomiarów, geometrzy, urzędnicy meljoracyjni i inni referenci specjalni.

Przy Komisji Ziemskiej Okręgowej urzęduje kancelarja, złożona z sekretarza, kancelistów i urzędników rachunkowych oraz służby.

Urzędników technicznych oraz sekretarzy komisji mianuje Minister Rolnictwa i Dóbr Koronnych; urzędników kancelarji i służbę mianuje Prezes Komisji Ziemskiej Okręgowej.

C. Główna Komisja Ziemska.

Art. 19. Główna Komisja Ziemska:

a) rozstrzyga w drugiej instancji sprawy, przychodzące pod jej rozpoznanie wskutek odwołania się stron od decyzji Komisji Ziemskich Okręgowych lub w drodze art. 59 ustawy niniejszej;

b) rozpoznaje sprawy, oddane sobie do zdecydowania przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Koronnych.

Art. 20. Główną Komisję Ziemską przy Ministerstwie Rolnictwa i Dóbr Koronnych stanowią:

a) Minister Rolnictwa i Dóbr Koronnych—jako Prezes;

b) wiceprezes Głównej Komisji Ziemskiej;

c) Główny Inspektor Ziemski;

d) potrzebna liczba członków stałych Komisji, mianowanych przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Koronnych z pomiędzy osób, posiadających dostateczną znajomość prawa i stosunków rolnych;

e) potrzebna liczba członków, zaproszonych na przeciąg trzech lat przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Koronnych na przedstawienie organizacji zawodowych rolniczych, a wśród nich przynajmniej połowa przedstawicieli drobnej własności rolnej.

Art. 21. Wiceprezesa Głównej Komisji Ziemskiej mianuje Rada Regencyjna, na wniosek Ministra Rolnictwa i Dóbr Koronnych.

Wiceprezes Głównej Komisji Ziemskiej w zastępstwie Ministra kieruje pracami Głównej Komisji Ziemskiej, przewodniczy na jej posiedzeniach, ma nadzór nad Komisją Główną a także nad Komisjami i Urzędami Ziemskiemi Okręgowemi w zakresie kompetencji Komisji.

Jeżeli wiceprezes z jakichkolwiek powodów czynnym być nie może, zastępuje go w przewodniczeniu na posiedzeniach Głównej Komisji Ziemskiej starszy nominacją lub wiekiem z pośród obecnych członków stałych Komisji, a w pozostałych czynnościach urzędowych — Główny Inspektor Ziemski.

Art. 22. Głównego Inspektora Ziemskiego mianuje Minister Rolnictwa i Dóbr Koronnych.

Główny Inspektor Ziemski:

a) uczestniczy w posiedzeniach Głównej Komisji Ziemskiej;

b) kieruje działalnością Inspektorów Ziemskich Okręgowych i sprawuje nad nią nadzór techniczny.

Art. 23. W przedmiocie powoływania do udziału w Głównej Komisji Ziemskiej i uczestniczenia w jej posiedzeniach przedstawicieli rolników ma zastosowanie art. 12 ustawy niniejszej.

Art. 24. Dla prawomocności decyzji Głównej Komisji Ziemskiej konieczną jest obecność przynajmziej 5 osób: w tej liczbie przewodniczącego, Inspektora Głównego, jednego członka stałego Komisji oraz dwóch przedstawicieli rolników, a z nich przynajmniej jeden winien być przedstawicielem drobnej własności rolnej.

Inspektora Głównego może zastępować z upoważnienia Ministra inny urzędnik Ministerstwa.

Art. 25. Główna Komisja Ziemska może wzywać na posiedzenia Inspektorów i Komisarzy oraz biegłych celem wysłuchania ich wyjaśnień. Wezwani nie mają prawa głosu w Komisji.

Art. 26. Personel techniczny i kancelaryjny, niezbędny dla prac Głównej Komisji Ziemskiej, złożony z potrzebnej liczby referentów specjalnych, sekretarzy i innych urzędników, wyznaczony będzie przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Koronnych.

D. Nadzór.

Art. 27. Minister Rolnictwa i Dóbr Koronnyah sprawuje naczelny nadzór służbowy nad wszystkiemi Urzędami Ziemskiemi.

Nadto sprawują nadzór: Wiceprezes Komisji Głównej i prezesi Komisji Okręgowych oraz Inspektor Główny i Inspektorzy Okręgowi w zakresie, wskazanym w tekście niniejszej ustawy.

DZIAŁ II.

Postępowanie w urzędach ziemskich.

Art. 28. Zakres działania Urzędów Ziemskich Okręgowych obejmuje sprawy, dotyczące nieruchomości położonych w ich okręgach.

Jeżeli nieruchomość leży w kilku okręgach lub z innego powodu wyniknie spór pomiędzy urzędami okręgowymi co do ich właściwości, rozstrzyga Główna Komisja Ziemska.

Art. 29. Jeżeli w toku sprawy okaże się, że nie należy ona do zakresu działania Komisji Ziemskiej Okręgowej, Komisja winna niezwłocznie umorzyć sprawę, jeżeli nie należy ona do Urzędów Ziemskich wogóle lub przekazać właściwej Komisji Ziemskiej, celem dalszego biegu.

Art. 30. Powzięte prawomocnie decyzje Komisji Ziemskich mają moc i znaczenie wyroku sądowego.

Art. 31. Przy postępowaniu regulacyjnem (scalaniu gruntów, układzie służebności i t. p. regulowaniu struktury gospodarstw rolnych) przygotowanie sprawy, sporządzenie projektu i przedłożenie go do zatwierdzenia należy do Komisarzy Ziemskich; rozpatrzenie i zatwierdzenie projektów oraz rozporządzenie o wykonaniu zatwierdzonych planów należy do Komisji Ziemskiej Okręgowej, a w wypadkach odwołania się stron od decyzji Komisji Ziemskiej Okręgowej — do Głównej Komisji Ziemskiej.

Art. 32. Urzędnicy Ziemscy i członkowie Komisji ulegają wyłączeniu na ogólnych zasadach wyłączenia sędziów w sprawach cywilnych (art. 667 i nast. Ust. Post. Cyw.).

Żądanie wyłączenia zgłaszać należy do właściwej Komisji Ziemskiej.

Wyłączeni nie mogą brać udziału w rozstrzyganiu spraw, ani pełnić czynności przygotowawczych lub wykonawczych.

Art. 33. Osoby zainteresowane, uprawnione do uczestnictwa w sprawie, mogą brać udział w postępowaniu przed Urzędami Ziemskiemi osobiście lub powierzyć zastępstwo pełnomocnikom.

Nieletni i pozbawieni zdolności działania prawnego biorą udział w sprawie za pośrednictwem swoich opiekunów i kuratorów (zastępców prawnych).

Dla nieobecnych winni być wyznaczeni w drodze właściwej kuratorowie.

Upoważnienie do zastępstwa może być udzielone na piśmie lub ustnie.

Od instytucji, stowarzyszeń i innych osób prawnych występują ich pełnomocnicy prawni.

Przewodniczący w Komisji albo Komisarz ma prawo zażądać obrania pełnomocnika do występowania w tym wypadku, jeżeli grupa zainteresowanych wynosi więcej niż 5 osób.

Nie mogą być pełnomocnikami osoby wymienione w ust. 2—13 art. 246 Ust. Post. Cyw.

Art. 34. Podania, zażalenia i skargi składać można w Urzędach Ziemskich na piśmie lab zgłaszać ustnie. W razie ustnego zgłoszenia urzędnik, któremu podanie, zażalenie lub skargę zgłoszono, sporządza protokuł, który podpisuje zgłaszający, a jeśli zgłaszający jest niepiśmienny, urzędnik spisujący protokuł zaznacza o tem w protokule i zaprasza inną osobę, która podpisuje za niepiśmiennego lub też stwierdza jako świadek treść protokułu.

Skargi kasacyjne winny być złożone na piśmie i winny odpowiadać warunkom art. 13 przep. przech. Ust. Post. Cyw.

Art. 35. Postępowanie w Urzędach Ziemskich wolne jest od opłat na rzecz skarbu.

Sposób obliczania, rozkładu i wypłacania przez osoby zainteresowane kosztów, związanych z postępowaniem regulacyjnem, w zależności od przedmiotu postępowania, rodzaju wykonanych czynności i rozmiaru kosztów, określą właściwe rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Koronnych.

Do kosztów postępowania w sprawach spornych mieć będą zastosowanie przepisy tymczasowe o kosztach sądowych (Dział I, oddział V i VI).

Komisje Ziemskie mają prawo przyznania prawa ubogich na zasadach, wskazanych w przepisach tymczasowych o kosztach sądowych (Dział III).

A. Postępowanie u Komisarza Ziemskiego.

At. 36. Komisarz Ziemski przyjmuje przekazane sobie przez Komisję lub złożone bezpośrednio ogłoszenia i podania osób zainteresowanych, dotyczące spraw, leżących w zakresie działania Urzędów Ziemskich, sprawdza okoliczności, wyłuszczone w podaniach, i wogóle przedsiębierze wszelkie czynności przygotowawcze, niezbędne do należytego wyjaśnienia sprawy i powzięcia decyzji przez Komisję w wypadkach, kiedy taka decyzja jest potrzebna.

At. 37. Przy dokonywaniu powyższych czynności Komisarz ma prawo wzywać osoby zainteresowane, świadków i biegłych, celem ich zbadania

do miejsca swego urzędowania; jednakże, w miarę możności, Komisarz winien się starać o dokonywanie tych czynności w miejscu zamieszkania osób badanych wraz z jednoczesnem zbadaniem na miejscu stanu faktycznego sprawy.

Art. 38. W sprawach spornych Komisarz winien nakłaniać strony do załatwienia sporu polubownie. Układ pojednawczy będzie wciągnięty do protokułu, podpisany przez strony i komisarza i przedstawiony do zatwierdzenia Komisji Ziemskiej Okręgowej. Strony, które zgodziły się na układ, nie mogą go zaskarżać.

Art. 39. Poszczególne czynności Komisarz może powierzyć do wykonania podkomisarzom i urzędnikom pomocniczym, mierniczym lub innym albo przekazać innemu komisarzowi, jeśli należy je wykonać w jego okręgu.

Art. 40. Komisarz Ziemski lub działający z jego upoważnienia urzędnik sporządza ze swych czynności protokuł osobiście lub przez powołanego w tym celu pisarza.

Protokuł powinien zawierać wskazania:

1) miejsca i daty czynności,
2) przedmiotu czynności,
3) osób obecnych i biorących udział w postępowaniu —

i powinien być stwierdzony przez podpis osób biorących udział w czynności i Komisarza lub zastępującego go urzędnika. Jeżeli osoby biorące udział w czynnościach, objętych protokułem, są niepiśmienne, należy postąpić, jak w art. 34 wskazano.

Art. 41. Zażalenia na czynności Komisarza Ziemskiego należy składać, trybem wskazanym w art. 34, na ręce Komisarza lub wprost do Komisji Ziemskiej Okręgowej w ciągu dni 14 od dokonanej czynności.

Art. 42. Zakończone dochodzenie Komisarz przesyła do Komisji Ziemskiej Okręgowej.

B. Postępowanie w Komisji Ziemskiej Okręgowej.

Art. 43. Po otrzymaniu akt dochodzenia komisarskiego lub w wypadkach, gdy sprawa tego nie wymaga, — bezpośrednio prezes Komisji Ziemskiej Okręgowej wyznacza posiedzenia Komisji, celem powzięcia decyzji.

Art. 44. Komisje Okręgowe Ziemskie rozstrzygają sprawy na posiedzeniach publicznych lub gospodarczych.

W sprawach spornych, w których polubowne załatwienie sprawy przez Komisarza nie nastąpiło, powzięcie decyzji stanowczej, mającej mieć znaczenie wyroku sądowego, poprzedzić winna rozprawa, na posiedzeniu publicznem Komisji odbyta, z zastosowaniem art. 324 i nast. Ust. Post. Cyw.

Wszelkie decyzje w postępowaniu regulacyjnem oraz decyzje incydentalne, porządkowe i przedstanowcze zapadać mogą na posiedzeniach gospodarczych.

Art. 45. Na posiedzenia publiczne winny być wzywane wszystkie osoby, biorące udział w rozpatrywanej sprawie. Nieobecność tych osób nie wstrzymuje jednak postępowania w Komisji.

Osoby postronne mogą być dopuszczane na posiedzenia publiczne w liczbie, nie przeszkadzającej prawidłowemu biegowi sprawy.

Art. 46. Posiedzenia gospodarcze odbywają się przy drzwiach zamkniętych, bez zawiadomienia osób zainteresowanych. Komisja ma prawo według swego uznania wzywać na posiedzenia gospodarcze osoby, które pragnęłaby przesłuchać.

Art. 47. Osoby obecne na posiedzeniach winny zachowywać spokój i porządek i bezzwłocznie wypełniać rozporządzenia przewodniczącego.

Przewodniczący ma prawo usunąć z sali posiedzeń osoby, nie stosujące się do jego zarządzeń. Mają w tym wypadku zastosowanie przepisy art. 618 Ust. Post. Kar.

Art. 48. Rozprawy w Komisjach Okręgowych Ziemskich prowadzone są ustnie pod kierunkiem przewodniczącego.

Członkowie Komisji oraz osoby w sprawie udział biorące mogą występować z wszelkiemi zapytaniami i oświadczeniami jedynie za pozwoleniem przewodniczącego.

Art. 49. Przewodniczący Komisji winien nakłaniać strony do załatwienia sporu polubownie. Układ pojednawczy zostanie wciągnięty do protokułu i podpisany przez strony oraz stwierdzony przez przewodniczącego i sekretarza.

Art. 50. Po zreferowaniu sprawy i złożeniu dodatkowych wyjaśnień przez Komisarza i strony, o ile są obecne, Komisja przystępuje do szczegółowego zbadania wszelkich okoliczności sprawy i przedstawionych przez strony dowodów. W tym celu Komisja z urzędu lub na żądanie stron sprawdza przedstawione dokumenty, zarządza badanie świadków, przeprowadza oględziny i badanie za pośrednictwem biegłych.

Przy badaniu świadków i sprawdzaniu dowodów Komisje Ziemskie stosują na ogół odpowiednie przepisy Ustawy Postępowania Cywilnego.

Komisja może powierzyć dokonanie pewnych czynności postępowania jednemu ze swoich członków lub Komisarzowi Ziemskiemu. W takim razie protokuł dokonanych z polecenia Komisji czynności odczytany będzie na posiedzeniu.

Art. 51. Decyzje Komisji zapadają zwykłą większością głosów członków Komisji, obecnych na posiedzeniu. Przy równym podziale głosów rozstrzyga głos przewodniczącego, który głosuje ostatni.

Art. 52. Po dostatecznem wyjaśnieniu sprawy Komisja przystępuje do powzięcia decyzji. Podczas narad nad powzięciem decyzji' prócz decydującego składu Komisji i sekretarza, inne osoby nie mogą być obecne.

Art. 53. Decyzje Komisji ogłasza przewodniczący publicznie.

Decyzja w formie oststecznej wraz z uzasadnieniem winna być ogłoszona, w miarę możności, niezwłocznie.

W sprawach skomplikowanych, kiedy opracowanie umotywowanej decyzji wymaga dłuższego czasu, może przewodniczący ogłosić na razie tylko krótką sentencję, zawierającą treść powziętej decyzji, wyznaczając zarazem dzień, nie później niż w ciągu dwóch tygodni, kiedy ma być ogłoszona decyzja w formie ostatecznej.

Art. 54. Ogłaszając decyzję, przewodniczący oznajmia o terminie i trybie jej zaskarżenia.

Termin zaskarżenia liczy się od daty ogłoszenia decyzji w formie ostatecznej.

Art. 55. Decyzje podpisuje przewodniczący oraz członkowie Komisji i sekretarz.

Decyzja w formie ostatecznej zawierać winna:

1) nazwę Komisji, miejsce i datę rozprawy i powzięcia decyzji,
2) skład członków Komisji, biorących udział w rozstrzygnięciu sprawy,
3) spis uczestników sprawy,
4) któtkie przedstawienie przedmiotu i okoliczności sprawy,
5) uzasadnienie powziętej przez Komisję decyzji,
6) treść powziętej decyzji.

Art. 56. Sentencja ogłaszana osobno, przed wygotowaniem decyzji, zawierać winna szczegóły, wskazane w p.p. 1, 2, 3 i 6 poprzedniego artykułu.

Art. 57. Protokuł posiedzenia Komisji prowadzi sekretarz Komisji pod kierunkiem przewodniczącego.

Protokuł rozprawy publicznej ma być sporządzony dla każdej sprawy osobno. Protokuł zawierać winien:

1) nazwę Komisji, miejsce i datę posiedzenia,
2) skład Komisji,
3) spis osób, biorących udział w sprawie, obecnych na posiedzeniu,
4) przebieg rozpraw i krótką treść oświadczeń i zeznań stron, biegłych i świadków i wogóle osób uczestniczących w sprawie,
5) wynik rozpraw.

Art. 58. Decyzje powzięte przez Komisję Ziemską Okręgową w pierwszej istancji ulegają zaskarżeniu przez strony, w ciągu miesiąca od daty ich ogłoszenia, do Głównej Komisji Ziemskiej.

Skargi podawać należy na piśmie lub zgłaszać ustnie do protokułu tej Komisji, która decyzje wydała (art. 34).

Art. 59. W wypadkach, kiedy Prezes Komisji Ziemskiej Okręgowej ze względów zasadniczych uzna to za niezbędne, może on, w ciągu pozostawionego do zaskarżenia terminu miesięcznego od ogłoszenia decyzji Komisji uzyskać upoważnienie Ministra Rolnictwa i Dóbr Koronnych na przeniesienie sprawy do rozpatrzenia w drugiej instancji w Głównej Komisji Ziemskiej.

Jeżeli Minister upoważnienia takiego udzieli, sprawa będzie przesłana do Głównej Komisji Ziemskiej, jak w wypadku odwołania się stron.

Art. 60. Na decyzje Komisji Ziemskiej Okręgowej, zapadłe wskutek zażalenia na czynności Komisarza (art. 41), oraz na wszelkie inne decyzje incydentalne Komisji Ziemskiej Okręgowej służy zażalenie do Głównej Komisji Ziemskiej w ciągu dni 14 od ogłoszenia decyzji.

Art. 61. Bieg terminów wyznaczonych na podawanie skarg i zażaleń rozpoczyna się od dnia następującego po dniu ogłoszenia decyzji. Jeżeli ostatni dzień terminu jest dniem świątecznym, to termin upływa z końcem następnego dnia powszedniego.

Niema uchybienia terminu, jeśli przed jego upływem skargę lub zażalenie wysłano pocztą w miejscowości, będącej siedzibą tej Komisji Ziemskiej, do której skargę należało złożyć.

C. Postępowanie w Głównej Komisji Ziemskiej.

Art. 62. Artykuły 44 do 57 o postępowaniu w Komisji Ziemskiej Okręgowej mają zastosowanie do postępowania w Głównej Komisji Ziemskiej.

Art. 63. Decyzje Głównej Komisji Ziemskiej są ostateczne.

Decyzje Głównej Komisji Ziemskiej w sprawach spornych ulegają zaskarżeniu do Sądu Najwyższego w wypadkach przewidzianych w Ust. Post. Cyw. dla zaskarżenia ostatecznych wyroków sądów cywilnych (art. 792 i nast. Ust. Post. Cyw.).

Terminy i sposób postępowania w przedmiocie skarg kasacyjnych stosować się będą do odpowiednich przepisów Ust. Post. Cyw. i organizacji Sądu Najwyższego.

Art. 64. Decyzje Głównej Komisji Ziemskiej, powzięte wskutek zażaleń, wniesionych w trybie art. 60, zaskarżeniu do Sądu Najwyższego nie ulegają.

Art. 65. Regulamin posiedzeń gospodarczych opracuje dla siebie i dla Komisji Ziemskiej Okręgowej Główna Komisja Ziemska.

Decyzje powzięte na posiedzeniach gospodarczych Komisji Ziemskiej Okręgowej lub Głównej Komisji Ziemskiej winny być wciągnięte do dziennika posiedzeń Komisji. O treści tych decyzji Komisje powiadamiają osoby zainteresowane za pośrednictwem policji lub urzędów gminnych. Termin zażalenia liczyć się będzie od powiadomienia osoby zainteresowanej o treści decyzji.

D. Wykonanie decyzji.

Art. 66. Decyzje Głównej Komisji Ziemskiej Okręgowej, które wskutek niezaskarżenia w terminie uzyskały moc prawną, decyzje ostateczne tudzież decyzje zaopatrzone rygorem natychmiastowej wykonalności — ulegają wykonaniu, trybem przepisanym przez Ust. Post. Cyw. dla wyroków sądowych, przez komorników i władze administracyjne (starostów i wójtów).

Tym samym trybem ulegają wykonaniu zarządzenia Prezesa Komisji Ziemskiej z mocy art. 12, 23 i 47 ustawy niniejszej.

Przepisy przechodnie.

Art. 67. Do czasu mianowania potrzebnej liczby stałych członków Komisji Ziemskiej Okręgowej oraz Głównej Komisji Ziemskiej, uzupełnienie składu tych Komisji nastąpi w drodze delegowania przez Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Dóbr Koronnych potrzebnej liczby członków każdej Komisji Ziemskiej z pomiędzy osób posiadających kwalifikacje sędziowskie dla Komisji Ziemskich Okręgowych (art, 8 c.) i kwalifikacje sędziów apelacyjnych dla Głównej Komisji Ziemskiej (art. 20 d.) oraz w miarę możności obeznanych ze stosunkami rolnemi.

Art. 68. O ile nie zostało postanowione inaczej, czynności byłych Komisarzy włościańskich przechodzą na Komisarzy Ziemskich, czynności Urzędów Gubernjalnych do spraw włościańskich oraz Urzędów Specjalnych przy

tych urzędach—na Komisje Ziemskie Okręgowe, czynności do spraw włościańskich gubernji Królestwa Polskiego przy Wydziale Ziemskim Rosyjskiego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych—na Główną Komisję Ziemską; czynności II Departamentu Rosyjskiego Senatu Rządzącego na Królewsko-Polskł Sąd Najwyższy.

Art. 69. Rozporządzenie wykonawcze do niniejszej ustawy oraz szczegółowe przepisy w przedmiocie postępowania w urzędach ziemskich wyda Minister Rolnictwa i Dóbr Koronnych.

Art. 70. Przepisy niniejsze zyskują moc obowiązującą z dniem ich ogłoszenia w Dzienniku Praw Królestwa Polskiego.

(L. S.)

† Aleksander Kakowski Arcybiskup
Józef Ostrowski
Zdz. Lubomirski.

Prezydent Ministrów:
w z. *B. Broniewski.*

Minister Rolnictwa i Dóbr Koronnych:
St. Dzierzbicki.

(Dziennik Praw № 11 z dn. 16.X. 1918 r. poz. 22).

DEKRET

Rady Regencyjnej w przedmiocie dòbr donacyjnych.

My, RADA REGENCYJNA KRÓLESTWA POLSKIEGO, zważywszy,

że znaczne obszary dóbr, własność skarbu polskiege stanowiących, dla celów krzewienia w Polsce obcej narodowości i wiary oraz przeciwdziałania naszym dążeniom narodowym i wolnościowym, w różnym czasie przez ukazy cesarzów rosyjskich oddane były w posiadanie osobom, które się w walce przeciwko Narodowi Polskiemu wyróżniły,

że dobra te wrócić winny do prawowitego rozporządzenia rządu polskiego i posłużyć na to, by ludność bezrolna, robotnicza i małorolna, a w szczególności ofiary wojny i żołnierze zasłużeni wobec Ojczyzny mieli możność założenia własnych gospodarstw,

że przeto, zanim Sejm dobrami temi zgodnie z wolą Narodu rozrządzi oraz ustali podstawy likwidacji stosunków, wynikających z dotychczasowego ich stanu prawnego, — konieczne jest zabezpieczenie całości dóbr donacyjnych oraz płynących z nich intrat —

postanowiliśmy i stanowimy, co następuje:

Art. 1. W celu zabezpieczenia całości i należytego stanu dóbr donacyjnych tudzież płynących z nich intrat, nad wszelkiemi dobrami, znajdującemi się na terytorjum Królestwa Polskiego, których tytuł posiadania stanowi nadanie podług przepisów z dnia 4/16 października 1835 roku, ustanowiony zostaje zarząd państwowy, wykonywany przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Koronnych.

Art. 2. Bezpośredni zarząd nad poszczególnemi donacjami sprawować będą mianowani przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Koronnych administratorowie państwowi pod jego kierownictwem i nadzorem; obowiązki administratorów państwowych powierzane być mogą zarówno powołanym wyłącznie do ich pełnienia osobom, jak i urzędom państwowym lub organizacjom społecznym; zależnie od warunków miejscowych zarząd kilku donacji powierzany być może jednemu administratorowi albo też poszczególne folwarki i użytki, do jednej donacji należące, rozdzielane być mogą pomiędzy kilku administratorów państwowych.

Art. 3. Zarząd dobr, pozostających pod pieczą kuratorów sądowych i administracji przymusowej, przekazany będzie administratorom państwowym w terminach, przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Koronnych w porozumieniu z odnośnemi władzami sądowemi i administracyjnemi ustanowionych; zarówno kuratela sądowa, jak i zarząd przymusowy nie mogą być uchylone inaczej, jak na wniosek lub za zgodą zarządu państwowego i w każdym razie nie wcześniej, jak po przekazaniu zarządu.

Art. 4. Osoby prywatne, pod których zarządem donacje w dniu ogłoszenia dekretu niniejszego pozostają, a więc zarówno donatarjusze i ich pełnomocnicy, jak i dzierżawcy i administratorowie poręczający — mają w terminie 3-miesięcznym od dnia ogłoszenia przepisów niniejszych pod rygorem art. 139 Kod. Kar. przedstawić Ministrowi Rolnictwa i Dóbr Koronnych dokładne sprawozdanie o stanie pozostających pod ich zarządem dóbr tudzież rachunki z pobranych sum i poczynionych wydatków podług ustanowionego wzoru; w zasługujących na uwzględnienie wypadkach termin ten może być przez zarząd państwowy przedłużony.

Terminy i sposób złożenia sprawozdań i rachunków przez kuratorów sądowych i zarządców, ustanowionych z ramienia administracji przymusowej, zostaną ustalone w porozumieniu z właściwemi władzami sądowemi i administracyjnemi.

Art. 5. Do zarządu państwowego, stosownie do przepisów niniejszych ustanowionego, należy wykonywanie wszelkich praw, jakie z tytułu posiadania dóbr donacyjnych wynikają, lub są z niem związane, a także wszelkie czynności, wchodzące w zakres administrowania i eksploatacji dóbr donacyjnych, a więc bezpośrednie zarządzanie dobrami, jak również zawieranie, przedłużanie i rozwiązywanie wszelkich dotyczących dóbr donacyjnych umów, najem oficjalistów i służby, prowadzenie procesów sądowych i wogóle wszelkie czynności, jakie z istoty zarządzania majątkiem wynikać mogą.

Art. 6. Zarząd państwowy mocen będzie z zachowaniem nabytych w dobrej wierze praw osób trzecich uchylać lub zmieniać wszelkie, dotyczące administracji majątku, zarządzenia donatarjuszy, ich pełnomocników i wogóle osób, pod których zarządem dobra donacyjne przed ogłoszeniem przepisów niniejszych się znajdowały.

Art. 7. Zawarte przed ustanowieniem zarządu państwowego umowy dzierżawne, administracji poręczającej, sprzedaży poręb leśnych, jakoteż i umowy co do wynagrodzenia za użytkowanie powierzchni i wnętrza dóbr donacyjnych dla celów przemysłu górniczego—mogą być przez zarząd państwowy rozwiązywane z uprzedniem na rok z góry wymówieniem.

Art. 8. Zarząd państwowy może żądać niezwłocznego rozwiązania wszelkich umów, zawartych przed objęciem przezeń dóbr donacyjnych, o ile prowadzą one do uszczuplenia całości tych dóbr lub narażają je na dewastację.

Art. 9. Wszelkie umowy lub tranzakcje, zawarte w celu ominięcia przepisów dekretu niniejszego, uchylenie się przed ich skutkami lub dla osiągnięcia celów z temiż przepisami sprzecznych—są nieważne.

Art. 10. Wszelkie zobowiązania przed wydaniem niniejszego dekretu zaciągnięte wobec donatarjusza, jako posiadacza dóbr donacyjnych lub względem osób prawa jego reprezentujących wykonane być mają do rąk zarządu państwowego, a to pod rygorem nieważności uiszczenia.

W szczególności do kas zarządu państwowego wpłacane być winny zarówno wszelkie należności z tytułu aljenacji części tych dóbr, jak też stanowiące dóbr donacyjnych intratę albo odsetki od kapitałów, uzyskanych za aljenowane przed wydaniem dekretu niniejszego części dóbr donacyjnych.

Sumy powyższe przechowywane będą w kasie państwowej Królestwa Polskiego na rachunku specjalnym dóbr donacyjnych.

Art. 11. Wydatki na organizację i utrzymywanie zarządu państwowego dóbr donacyjnych pokryte zostaną na rachunek ogólnego dochodu, z tych dóbr osiągniętego.

Z tego źródła za zezwoleniem Rady Ministrów czynione być mogą wypłaty na rachunek bezspornych pretensji za poczynione w dobrach donacyjnych nakłady i inwestycje oraz w innych, zasługujących na uwzględnienie wypadkach.

Art. 12. Wszelkie nabyte przed ogłoszeniem dekretu niniejszego prawa do dóbr donacyjnych wykonywane odtąd być mogą nie inaczej, jak za uprzedniem zezwoleniem zarządu państwowego; dzierżawcy jednak, którzy objęli już dobra w swe posiadanie, i wogóle osoby, które na mocy posiadanych praw w dniu ogłoszenia dekretu niniejszego użytkują z dóbr donacyjnych lub jakiejkolwiek ich części — mogą w dalszym ciągu, aż do odwołania, realizować prawa, w których faktyczne wykonywanie już się rozpoczęło, pod warunkiem zgłoszenia do zarządu państwowego w terminie 3-miesięcznym uzasadniających je tytułów i dokumentów. Prolongowane w ten sposób prawa do zarządu dóbr ograniczone będą tylko do czynności prostego zarządzania majątkiem.

Osoby, które nie zgłosiły w powyżej oznaczonym terminie swych praw, nie mogą powoływać się na nie w obronie przed odpowiedzialnością za czyny, po ogłoszeniu niniejszych przepisów bez zezwolenia zarządu państwowego względem dóbr donacyjnych spełnione.

At. 13 Przedmioty ruchome, należące tytułem własności prywatnej do donatarjuszów lub innych osób, o ile znajdują się na terenie dóbr donacyjnych, zabierane być mogą przez właścicieli lub zbywane jedynie tylko

po stwierdzeniu przez zarząd państwowy, że nie stanowią one przynależności dóbr donacyjnych.

At. 14. Ktokolwiek rości jakiekolwiek prawa lub pretensje do dóbr donacyjnych, nie wyłączając praw, wynikających z tytułu nadania, winien przedstawić zarządowi państwowemu wyszczególnienie swych praw i pretensji i uzasadniające je tytuły i dokumenty, a to:

w terminie rocznym, jeżeli posiadacz praw albo osoba do ich wykonywania upełnomocniona, ma zamieszkanie w Królestwie Polskiem, — i

w terminie trzyletnim, jeżeli posiadacz praw poza granicami Królestwa Polskiego przebywa i nie ma w kraju pełnomocnika.

Prawa i pretensje, w terminach powyższych niezgłoszone, ulegają przedawnieniu.

Przedawnienie to biegnie przeciwko małoletnim i bezwłasnowolnym z zastrzeżeniem dla nich regresu przeciwko opiekunom.

Art. 15. Z dniem ogłoszenia przepisów niniejszych zawieszona zostaje w stosunku do dóbr donacyjnych moc prawna przepisów o spadkobraniu.

Art. 16. Przepisy wykonawcze do dekretu niniejszego oraz instrukcję w przedmiocie wprowadzenia i wykonywania zarządu państwowego nad dobrami donacyjnemi wyda Minister Rolnictwa i Dóbr Koronnych.

Art. 17. Przepisy dekretu niniejszego zyskują moc obowiązującą w dniu ogłoszenia w Dzienniku Praw Królestwa Polskiego.

Dan w Warszawie, dnia 4 listopada 1918 roku.

L. S.

† Aleksander Kakowski
Zdz. Lubomirski
Józef Ostrowski

Prezydent Ministrów:
Józef Świeżyński

Minister Spraw Zewnętrznych: *Głąbiński*
Minister Skarbu: *Englich*
Minister Sprawiedliwości: *J. Higersberger*
Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:
Antoni Ponikowski
Minister Rolnictwa i Dóbr Koronnych: *Wł. Grabski*
Minister Przemysłu i Handlu: *Andrzej Wierzbicki*
Minister Komunikacji: *W. Paszkowski*
Minister Ochrony Pracy: *J. Wolczyński*

(Dziennik Praw № 15 z d. 5.XI. 1918 r. poz. 35).

RESKRYPT

Rady Regencyjnej Królestwa Polskiego w przedmiocie utworzenia Państwowej Rady Rolniczej przy Ministerstwie Rolnictwa i Dóbr Koronnych.

My, RADA REGENCYJNA KRÓLESTWA POLSKIEGO, postanowiliśmy i stanowimy, jak następuje:

Przy Ministerstwie Rolnictwa i Dóbr Koronnych ma być utworzona Państwowa Rada Rolnicza według następującego „statutu tymczasowego":

Art. 1. Państwowa Rada Rolnicza przy Ministerstwie Rolnictwa i Dóbr Koronnych jest najwyższym organem doradczym Ministra.

Art. 2. Państwowa Rada Rolnicza wydaje opinje w sprawach ogólnych w zakresie działania Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Koronnych, przedłożonych przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Koronnych lub podjętych z własnej inicjatywy Rady, stosownie do jej regulaminu.

Art. 3. W skład Państwowej Rady Rolniczej wchodzą:

1) Minister Rolnictwa i Dóbr Koronnych—jako przewodniczący;
2) Podsekretarz Stanu—jako jego zastępca;
3) 27 przedstawicieli instytucji społecznych, zawodowych i naukowych, wskazanych przez te instytucje na okres lat trzech, jako wyobrazicieli interesów społecznych w różnych dziedzinach rolnictwa, leśnictwa, współdzielczości i nauki rolniczej. Spis powołanych instytucji oraz liczbę przedstawicieli każdej z nich ustala Minister Rolnictwa i Dóbr Koronnych co trzy lata;
4) 4 członków, mianowanych na 3 lata przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Koronnych podług własnego uznania i 1 delegat Ministerstwa Zdrowia Publicznego, Opieki Społecznej i Ochrony Pracy;
5) szefowie sekcji Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Koronnych lub ich zastępcy.

W miarę uznania Ministra i aż do odwołania mogą wejść do Rady poszczególni naczelnicy Wydziałów Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Koronnycä, jednak w liczbie nie więcej, jak trzech.

Art. 4. Przy wyborze lub mianowaniu członków Państwowej Rady Rolniczej, w myśl punktów 3 i 4 art. 3, winni być jednocześnie wskazani zastępcy dla każdego z członków Rady.

W razie, gdy nietylko członek Rady, ale i jego zastępca, dla jakichkolwiek powodów nie mogą brać stałego udziału w pracach Rady, winien być powołany w sposób odpowiedni na ich miejsce nowy członek Rady, którego kadencja trwa do czasu następnego powołania Państwowej Rady Rolniczej.

Art. 5. Minister Rolnictwa i Dóbr Koronnych zwołuje posiedzenia Państwowej Rady Rolniczej w miarę potrzeby, conajmniej jednak dwa razy do roku. Na posiedzeniach Państwowej Rady Rolniczej przewodniczy Minister lub jego zastępca. Protokuły posiedzeń Rady prowadzi urzędnik Mini-

sterstwa, wyznaczony przez Ministra do pełnienia czynności Sekretarza Państwowej Rady Rolniczej.

Art. 6. Państwowa Rada Rolnicza może, w miarę uznanej przez siebie potrzeby lub na wniosek Ministra Rolnictwa i Dóbr Koronnych, powołać ze swego łona na przeciąg jednego roku Komitet stały i polecić mu rozważania poza sesjami Rady spraw, należących do jej kompetencji.

Celem rozważenia i opracowania poszczególnych spraw może Rada lub zastępujący ją Komitet powoływać Komisje czasowe lub stałe. Komisje powołane przez Komitet ulegają zatwierdzeniu na najbliższej sesji Rady.

W skład Komitetu Państwowej Rady Rolniczej, w razie jego utworzenia, wejdzie, prócz przewodniczącego: 3 członków Rady, zaproszonych przez Ministra, oraz 6 członków, wybranych ze swego grona przez ogólne Zebranie Rady.

Skład Komisji działających dłużej, aniżeli rok jeden, podlega corocznie nowym wyborom.

Na posiedzeniach Komitetu przewodniczy Minister Rolnictwa i Dóbr Koronnych lub też wyznaczony przezeń zastępca.

Komisje powołują swych przewodniczących z własnego grona. Protokuł posiedzeń Komitetu prowadzi Sekretarz Państwowej Rady Rolniczej.

Komitet i Komisje mają obowiązek składania sprawozdań ze swej działalności przed ogólnem zebraniem Rady.

Art. 7. Do udziału w pracach poszczególnych Komisji Ministerstwo deleguje z pomiędzy swych urzędników referentów, których zadaniem jest prowadzenie protokułów posiedzeń, referowanie i opracowywanie spraw w zakresie prac Komisji i stosownie do wyników jej rozpraw, oraz dostarczanie Komisji potrzebnych dla jej prac materjałów.

Art. 8. Na zaproszenie Ministra Rolnictwa i Dóbr Koronnych mogą być na odpowiednie posiedzenia powołani rzeczoznawcy.

Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Koronnych w miarę swego uznania może delegować na posiedzenia Rady, Komitetu i Komisji swych przedstawicieli, oraz wprowadzać na te posiedzenia przedstawicieli innych władz państwowych.

Wymienionym w tym artykule rzeczoznawcom oraz przedstawicielom rządu przysługuje jedynie głos doradczy.

Art. 9. Członkowie Państwowej Rady Rolniczej pełnią swe obowiązki honorowo.

Przyjeżdżającym na posiedzenia Rady członkom, powołanym na podstawie pp. 3 i 4 art. 3 niniejszego statutu, przysługuje prawo do zwrotu kosztów podróży i djet według kategorji, przewidzianej dla urzędników państwowych klasy V-ej, oraz zwrot wydatków, wywołanych przez udział w pracach Rady, Komitetu i Komisji, a to w granicach dyjet, przewidzianych dla tejże klasy urzędników.

Art. 10. Wszelkie czynności biurowe i wykonawcze, związane z działalnością Państwowej Rady Rolniczej, załatwiają biura Ministerstwa, względnie organa, powołane do tego przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Koronnych.

Art. 11. Ogólne sprawozdania roczne z czynności Państwowej Rady Rolniczej, zatwierdzone przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Koronnych, tudzież pracy ciał zbiorowych i poszczególnych referentów Rady, wreszcie opinje

rzeczoznawców i inne nadające się do druku materjały, będą podawane za zgodą tegoż Ministra do ogólnej wiadomości i w tym celu zamieszczane w „Rocznikach Państwowej Rady Rolniczej“, oraz w miarę potrzeby w innych wydawnictwach.

Art. 12. Minister Rolnictwa i Dóbr Koronnych przygotuje i po uchwaleniu przez Państwową Radę Rolniczą zatwierdzi wewnętrzny regulamin Państwowej Rady Rolniczej.

Art. 13. Na podstawie umotywowanego wniosku Ministra Rolnictwa i Dóbr Koronnych Rada Ministrów Królestwa Polskiego ma prawo rozwiązać Państwową Radę Rolniczą przed upływem terminu jej kadencji. W tym wypadku nowe powołanie Rady Rolniczej nastąpi najpóźniej w ciągu miesięcy trzech od dnia jej rozwiązania.

Art. 14. Kadencja Państwowej Rady Rolniczej pierwszego powołania trwa rok jeden.

Dan w Warszawie, dnia 19 lipca 1918 r.

L. S.

† *Aleksander Kakowski*, Arcybiskup
Józef Ostrowski

Prezydent Ministrów:
Steczkowski.

(„Monitor Polski“ z dn. 25.VII. 1918 r. № 105).

RESKRYPT

Rady Regencyjnej Królestwa Polskiego w przedmiocie wyłączenia z kompetencji Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zarządu szkolnictwa rolniczego niższego stopnia i przekazania tegoż zarządu Ministrowi Rolnictwa i Dóbr Koronnych.

My, RADA REGENCYJNA KRÓLESTWA POLSKIEGO, postanowiliśmy i stanowimy, co następuje:

Art. 1. Z zakresu kompetencji Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, określonej w art. 26 dekretu Naszego o tymczasowej organizacji Władz Naczelnych w Królestwie Polskiem z dn. 3 stycznia 1918 r., wyłącza się zarząd szkolnictwa rolniczego niższego stopnia. Równocześnie zarząd ten powierza się Ministrowi Rolnictwa i Dóbr Koronnych.

Art. 2. Wykonanie niniejszego dekretu powierzamy Prezydentowi Ministrów, Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego i Ministrowi Rolnictwa i Dóbr Koronnych, którzy mają się porozumieć także co

do wydania wszelkich zarządzeń przejściowych, jakie okażą się potrzebne wskutek zmiany kompetencji obu Ministrów.

Dan w Warszawie, dnia 7 września 1918 r.

L. S.

† *Aleksander Kakowski*, Arcybiskup
Zdz. Lubomirski
Józef Ostrowski

Prezydent Ministrów:
Steczkowski

(„Monitor Polski" z dn. 13.IX. 1918 r. № 148).

POSTANOWIENIE.

Rada Ministrów Królestwa Polskiego postanowiła:

Stosownie do art. 7 Przepisów Tymczasowych o Urzędach Ziemskich ustanowione zostają narazie następujące Komisje Ziemskie Okręgowe:

1) w Warszawie, obejmująca powiaty: Warszawski, Błoński, Grójecki, Mińsko-Mazowiecki, Radzymiński, Siedlecki, Węgrowski, Sokołowski, Łukowski, Garwoliński, Bialski, Janowski, Radzyński, Włodawski, Łowicki, Sochaczewski, Skierniewicki, Rawski, Płocki, Sierpecki, Lipnowski, Rypiński, Płoński, Mławski, Przasnyski, Ciechanowski, Makowski, Pułtuski.

2) w Łomży, obejmująca powiaty: Łomżyński, Ostrołęcki, Kolneński, Mazowiecki, Szczuczyński, Ostrowski.

3) w Łodzi, obejmująca powiaty: Łódzki, Brzeziński, Łęczycki, część powiatu Łaskiego, należąca do okręgu sądowego Łódzkiego, części powiatów: Częstochowskiego i Wieluńskiego, należące do okręgu sądowego Częstochowskiego, część powiatu Będzińskiego, należąca do okręgu sądowego Będzińskiego, powiat Włocławski, Kutnowski, Gostyński, Nieszawski, Kaliski, Turecki, Sieradzki, Koniński, Słupecki, Kolski.

4) w Kielcach, obejmująca powiaty: Kielecki, Jędrzejowski, Stopnicki, Włoszczowski, Miechowski, Olkuski, Pińczowski, Konecki, Opoczyński, Sandomierski, Opatowski, Piotrkowski, Radomskowski i części powiatów: Częstochowskiego, Łaskiego, Wieluńskiego i Będzińskiego, należące do okręgu sądowego Piotrkowskiego.

5) w Lublinie, obejmująca powiaty: Lubelski, Puławski, Lubartowski, Janowski, Krasnostawski, Chełmski, Zamojski, Biłgorajski, Tomaszowski, Hrubieszowski, Radomski, Kozienicki, Iłżecki.

W Warszawie, dnia 19 października 1918 roku.

za Prezydenta Ministrów: *B. Broniewski*

Minister Rolnictwa i Dóbr Koronnych:
St. Dzierzbicki.

(Dziennik Praw Nr. 13 z d 29 X. 1918 r. poz. 25.)

TYMCZASOWA INSTRUKCJA OGÓLNA DLA URZĘDNIKÓW ZIEMSKICH.

Art. 1. W celu przeprowadzenia czynności przygotowawczych do utworzenia Urzędów Ziemskich Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Koronnych wysyła urzędników (komisarzy i podkomisarzy ziemskich)

a) do miejscowości, w których mają być utworzone Okręgowe Komisje Ziemskie i

b) do miejscowości, z których nadeszły do Ministerstwa zgłoszenia o konieczności przystąpienia do robót komasacyjnych.

Art. 2. Urzędnicy (komisarze) wysyłani do miejscowości, wymienionych w artykule 1 p. a, mają za zadanie:

a) porozumienie się na miejscu z organizacjami rolniczemi i społecznemi i zebranie potrzebnego materjału co do spraw, tyczących się scalania gruntów, likwidacji serwitutów, podziału wspólnot i t. d., które będą należały do kompetencji władz ziemskich,

b) porozumiewanie się z odpowiedniemi władzami administracyjnemi w tym samym przedmiocie, w szczególności zaś w sprawie przejęcia akt oraz spraw bieżących po b. komisarzach i urzędach gubernjalnych do spraw włościańskich,

c) gromadzenie materjału i roztoczenie nad nim opieki, aby w chwili powołania przez Władze Urzędów Ziemskich mógł im być przekazany.

Art. 3. Urzędnicy (podkomisarze) wysyłani do miejscowości, wymienionych w art. 1 p. b., mają za zadanie:

a) zbieranie danych statystycznych co do stanu drobnej własności,

b) udzielanie ludności wskazówek co do prowadzenia prac komasacyjnych i innych, związanych z regulowaniem struktury drobnych gospodarstw,

c) sprawdzenie prawomocności uchwał wywołujących, nadesłanych przez gromady pragnące scalić swe grunta,

d) omówienie i ustalenie wspólnie z gromadą wiejską najbardziej racjonalnego projektu scalania gruntów, który ma być w przyszłości zatwierdzony,

e) przystąpienie do prac wstępnych, związanych z wykonaniem tego projektu, jak to: pomiaru gruntów, o ile wieś nie posiada wiarogodnych planów, projektowanie zamiany gruntów, koniecznej przy przyszłej komasacji i t. p.

Art. 4. Przy wykonywaniu wyszczególnionych wyżej wstępnych czynności należy do chwili wydania nowego prawa kierować się przepisami praw z dn. 14/VI 1910 r., 29/V 1911 r. i 16/VI 1912 r.

Art. 5. Przy zbieraniu materjałów urzędnicy Ministerstwa i Dóbr Kozonnych korzystać będą z cyfr znajdujących się w urzędach gminnych.

Art. 6. Wszystkie czynności powyższe będą prowadzone pod kierunkiem i kontrolą Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Koronnych.

Art. 7. O czynnościach swych wymienieni urzędnicy będą składali Ministerstwu Rolnictwa i Dóbr Koronnych szczegółowe raporty miesięczne.

Minister Rolnictwa i Dóbr Koronnych
St. Dzierzbick

(„Monitor Polski" z dn. 15.VI. 1918 r. Nr. 72).

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Rolnictwa i Dóbr Koronnych w przedmiocie urzędów ziemskich.

Na mocy art. 69 Przepisów Tymczasowych o urzędach ziemskich postanawiam co następuje:

Art. 1. Czynności, należące z mocy art. 1, 2 i 68 Przepisów Tymczasowych o urzędach ziemskich do zakresu działania poszczególnych władz ziemskich, a wykonywane dotąd przez okupacyjne władze cesarsko-niemieckie oraz przez okupacyjne władze c. i k. austrjacko-węgierskie—wykonywać będą odpowiednie polskie władze ziemskie.

Art. 2. Postępowanie rozpoczęte i będące w toku u władz okupacyjnych zakończone będzie przez odpowiednie polskie władze ziemskie stosownie do powołanych przepisów i rozporządzeń, jakie będą w tej mierze wydane.

Art. 3. Władze ziemskie w odpowiednim zakresie otrzymają od niemieckich i austrjacko-węgierskich władz okupacyjnych akta spraw przez te władze prowadzonych, albo przejętych przez nie po byłych urzędach rosyjskich.

Art. 4. Roboty przygotowawcze, dotyczące scalania gruntów, układu służebności, meljoracji rolnych i wogóle regulowania struktury gospodarstw rolnych, przechodzą pod dozór władz ziemskich w tym stanie, w jakim się w chwili obecnej znajdują.

Art. 5. Objęcie władzy przez urzędy ziemskie w okręgu Lubelskim i Kieleckim nastąpić winno niezwłocznie, w pozostałych okręgach do dn. 15 listopada 1918 r.

Art. 6. Prezesi Komisji ziemskich w zakresie władzy swojej zarządzą faktyczne przejęcie akt i robót i wyznaczą w tym celu właściwych urzędników.

Warszawa, dnia 5 listopada 1918 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Koronnych
w z. *Janicki.*

(„Monitor Polski" z dn. 6.XI. 1918 r. Nr. 196).

OKÓLNIK № 1

Ministra Rolnictwa i Dóbr Koronnych.

Do P. P. Wiceprezesa Głównej Komisji Ziemskiej i Prezesów Komisji Ziemskich Okręgowych.

Z dniem 17 października uzyskały moc obowiązującą przepisy tymczasowe o urzędach ziemskich, na których podstawie zostali panowie powołani do sprawowania czynności urzędowych.

Na dzień 15 listopada wyznaczyłem stosownie do art. 69 tych przepisów ostateczne przejęcie akt i spraw, prowadzonych przez urzędy okupacyjne lub będących w ich posiadaniu. Z dniem tym zatem całkowita działalność, zakreślona przez przepisy o Urzędach Ziemskich, będzie skupiona w rękach tych Urzędów.

Panowie Prezesi winni niezwłocznie poczynić niezbędne zarządzenia celem otworzenia biur i rozpoczęcia czynności urzędowych w zakresie przez Przepisy o Urzędach Ziemskich wskazanym.

W prowizorycznych instrukcjach, udzielonych urzędnikom ziemskim, zawarte zostały wskazówki tymczasowe, któremi się kierować należy przy rozpoczęciu urzędowania, jednakże żadne instrukcje nie będą w stanie wyczerpać tych wszystkich zadań i czynności, jakie do wykonania przypadną.

Obejmując władzę sobie powierzoną, Urzędy Ziemskie staną będą musiały, jak wszystkie nowe urzędy odrodzonej Polski, wobec konieczności samodzielnego kształtowania swoich prac i szukać najlepszego sposobu wykonania zadań, wskazanych w ustawie oraz podyktowanych przez potrzebę społeczną i obowiązek narodowy.

Zadanie należytego urządzenia stosunków rolnych w Polsce jest tak poważne i doniosłe, iż wymaga szczególnej troskliwości i umiejętności, od nich też w znacznym stopniu zależeć będzie pomyślność Ojczyzny i szczęśliwe rozwiązanie tych trudności, jakie kwestja rolna nastręczać może.

Pod względem formalnym objęcie władzy polegać będzie na tem, iż otwarte biura Komisji i Urzędów Ziemskich przyjmą wpływające zgłoszenia i sprawy i będą się starały zadość im uczynić w granicach swoich uprawnień. Pod względem znaczenia głębszego i istotnego objęcie władzy przez Urzędy Ziemskie w Polsce stać się powinno doniosłą chwilą w życiu narodu Polskiego.

Sprawa urządzenia stosunków rolnych w Polsce stosownie do wskazań, jakie da w tym względzie Sejm, będzie miała wykonawców swoich w urzędach ziemskich.

Dobro Ojczyzny i dobro ludu, który tę Ojczyznę stanowi, bezwzględna słuszność i sumienne wykonanie obowiązku, włożonego przez prawo i wolę społeczną, oto są drogowskazy, któremi kierować się muszą urzędy ziemskie w swojej obywatelskiej pracy organów państwowych Nowej Polski.

Rozpoczynając czynności, panowie Prezesi dadzą odpowiednie wskazówki i instrukcje podwładnym sobie urzędnikom.

Warszawa, dnia 5 października 1918 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Koronnych:

w z. *Janicki.*

(„Monitor Polski" z dn. 6.XI. 1918 r. Nr. 196).

ROZPORZĄDZENIE.

Do czasu wydania w drodze właściwej przepisów w przedmiocie Dóbr, pozostających pod zarządem państwowym, Ministerstwo Rolnictwa kierować się będzie instrukcją następującą:

1. W celu objęcia i sprawowania zarządu nad dobrami narodowemi oraz wszelkiemi dobrami podlegającemi zarządowi państwowemu w zakresie działania Ministerstwa Rolnictwa utworzone zostają **Okręgowe Zarządy Dóbr Narodowych.**

2. Do kompetencji Okręgowych Zarządów Dóbr Narodowych należeć będzie sprawowanie wszelkich czynności, jakie z istoty administrowania dobrami temi wynikać mogą.

Szczegółowe istrukcje, dotyczące administrowania dobrami narodowemi przez okręgowe zarządy dóbr — będą wydane.

Podział kraju na okręgi pod względem zarządzania dobrami narodowemi, liczba i siedziby zarządów okręgowych ustalone będą stosownie do potrzeby.

3. Na czele Zarządu Okręgowego Dóbr Narodowych stoi Naczelnik, który kieruje działalnością powierzonego sobie zarządu i wszystkich wchodzących w skład jego urzędników, i sprawuje nad nimi nadzór służbowy.

Pod zwierzchnictwem Naczelnika Zarządu Okręgowego urzęduje potrzebna liczba referentów, oraz kancelarja.

Naczelnik Zarządu Dóbr odpowiedzialny jest za stan i zarząd dór w powierzonym sobie okręgu.

4. Zarząd Dóbr w miarę potrzeby podzielony będzie na działy, stosownie do rodzaju majątków państwowych, podlegających Zarządowi, a mianowicie: zarząd lasów, zarząd majątków ziemskich, zarząd gmachów i t. p. Kierownictwo każdego działu powierzone będzie inspektorowi okręgowemu.

Każdy inspektor w swoim zakresie jest bezpośrednim pomocnikiem i zastępcą Naczelnika Zarządu, kieruje działalnością podległych sobie komisarzy i sprawuje nad nią nadzór techniczny.

Naczelnik Zarządu objąć może osobiście kierownictwo poszczególnych działów zarządu.

Inspektor okręgowy może mieć sobie powierzone sprawowanie funkcji Naczelnika Zarządu.

5. Komisarz Zarządu Dóbr Narodowych sprawuje nadzór i zarząd nad powierzonemi sobie dobrami i wykonywa zlecenia, włożone na siebie przez właściwe władze.

Podkomisarze Zarządu Dóbr będą przydani do pomocy komisarzom, których mogą w miarę potrzeby zastępować w ich czynnościach.

6. W dziedzinie zarządu lasów — lasy państwowe podzielone będą na leśnictwa i nadleśnictwa.

Nadleśniczy zarządza lasami państwowemi na powierzonym sobie obszarze nadleśnictwa, sprawując wszelkie z istoty zarządu wynikające i przez właściwe ustawy i rozporządzenia włożone na siebie czynności.

Do pomocy nadleśniczowie mieć będą potrzebną liczbę leśniczych, sprawujących w odpowiednim zakresie zarząd lasów państwowych na przestrzeni jednego leśnictwa.

Leśniczy może zastępować nadleśniczego we wszystkich jego czynnościach urzędowych.

Czynności wykonawcze pod kierunkiem nadleśniczych i leśniczych spełniają gajowi.

7. Prowadzenie gospodarstwa w poszczególnych majątkach państwowych lub pozostających pod zarządem państwowym może być powierzone osobom, upoważnionym do tego na podstawie specjalnej umowy, określającej zarówno wysokość i sposób wynagrodzenia administratora, jak również zakres jego praw i obowiązków. Przy pełnieniu wynikających z takiej umowy obowiązków administrator korzysta z praw i podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej i karnej, ustanowionej dla urzędników państwowych.

8. Wszystkich urzędników Zarządu Dóbr Narodowych mianuje Minister Rolnictwa.

Urzędników kancelaryjnych i służbę niższą mianują naczelnicy zarządów okręgowych.

Warszawa, dnia 13 listopada 1918 r.

Minister:
w z. *Janicki.*

(„Monitor Polski" z dn. 18.XI. 1918 r. Nr. 206).

RUCH SŁUŻBOWY.

Na zasadzie art. 31 Dekretu Rady Regencyjnej o tymczasowej organizacji Władz Naczelnych w Królestwie Polskiem zostali przez **Radę Regencyjną zamianowani:**

Stanisław Janicki — podsekretarzem Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Dóbr Koronnych,

Stanisław Leśniowski—szefem Sekcji w Ministerstwie Rolnictwa i Dóbr Koronnych,

Zygmunt Chmielewski—szefem Sekcji w Ministerstwie Rolnictwa i Dóbr Koronnych,

Jan Miklaszewski—szefem Sekcji w Ministerstwie Rolnictwa i Dóbr Koronnych.

Na zasadzie art. 21 Przepisów tymczasowych o Urzędach Ziemskich **Rada Regencyjna zamianowała:**

Wacława Makowskiego—wiceprezesem Głównej Komisji Ziemskiej.

Na zasadzie art. 9 Przepisów tymczasowych o Urzędach Ziemskich zostali przez **Radę Regencyjną zamianowani:**

Tomasz Sieklucki—prezesem Komisji Ziemskiej Okręgowej w Łodzi,
Szymon Konarski—prezesem Komisji Ziemskiej Okręgowej w Warszawie,
Stanisław Włodek—prezesem Komisji Ziemskiej Okręgowej w Łomży.

Na zasadzie art. 32 Dekretu Rady Regencyjnej o tymczasowej organizacji Władz Naczelnych w Królestwie Polskiem zostali przez **Ministra Rolnictwa i Dóbr Koronnych zamianowani:**

Franciszek Lilpop—naczelnikiem Wydziału gmachów państwowych,
Józef Miłobędzki—naczelnikiem Wydziału ochrony lasów,

Na zasadzie art. 22 Przepisów tymczasowych o Urzędach Ziemskich **Minister Rolnictwa i Dóbr Koronnych zamianował:**

Bolesława Giliczyńskiego—Głównym Inspektorem Ziemskim.

Na zasadzie art. 32 Dekretu Rady Regencyjnej o tymczasowej organizacji Władz Naczelnych w Królestwie Polskiem zostali przez **Ministra Rolnictwa i Dóbr Koronnych zamianowani:**

Alfred Okołowicz—Radcą Ministerjalnym pełniącym obowiązki naczelnika Wydziału reform agrarnych,
Wiktor Leśniewski—Radcą Ministerjalnym i sekretarzem Ministra,
Wacław Loga—Radcą Ministerjalnym w Wydziale gmachów Państwowych,
Feliks Ubysz—Radcą Ministerjalnym i starszym ispektorem majątków donacyjnych,
Kazimierz Skórewicz — starszym referentem Wydziału gmachów Państwowych,
Jan Grabowski—starszym referentem Wydziału wytwórczości rolnej,
Stefan Dratwa—starszym referentem Wydziału Dóbr Państwowych.

Na zasadzie art. 8 Przepisów tymczasowych o Urzędach Ziemskich **Minister Rolnictwa i Dóbr Koronnych zamianował:**

Walerjana Rogójskiego — członkiem stałym Komisji Ziemskiej Okręgowej w Kielcach.

Na zasadzie art. 16 Przepisów tymczasowych o Urzedach Ziemskich zostali przez **Ministra Rolnictwa i Dóbr Koronnych zamianowani:**

Zdzisław Czałbowski — inspektorem ziemskim okręgowym przy Komisji Ziemskiej Okręgowej w Łodzi,
Stanisław Westerski — inspektorem ziemskim okręgowym przy Komisji Ziemskiej Okręgowej w Łomży,

Na zasadzie art. 32 Dekretu Rady Regencyjnej o tymczasowej organizacji Władz Naczelnych w Królestwie Polskiem zostali przez **Ministra Rolnictwa i Dóbr Koronnych zamianowani:**

Jan Sienkiewicz—referentem w Wydziale ogólnym Sekcji lasów,
Stanisław Łoza—referentem w Wydziale spraw przejściowych,
Władysław Wróblewski—referentem w Wydziale reform agrarnych,
Stefan Królikowski—referentem w Wydziale ekonomiki rolnej,
Ludwik Sokołowski—referentem w Wydziale gmachów państwowych.

Na zasadzie art. 26 Przepisów tymczasowych o Urzędach Ziemskich **Minister Rolnictwa i Dóbr Koronnych zamianował:**

Witolda Żbikowskiego—referentem Głównej Komisji Ziemskiej.

Na zasaazie art. 4 Przepisów tymczasowych o Urzędach Ziemskich **Minister Rolnictwa i Dóbr Koronnych zamianował:**

Wacława Wojtulanisa—komisarzem ziemskim w Płocku.

Na zasadzie art. 32 Dekretu Rady Regencyjnej o tymczasowej organizacji Władz Naczelnych w Królestwie Polskiem zostali przez **Ministra Rolnictwa i Dóbr Koronnych zamianowani:**

Antoni Michalski—pomocnikiem referenta w dziale rachuby Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Koronnych,
Emilja Wysocka—sekretarką w kancelarji Ministerstwa,
Karolina Krzyżewska—sekretarką w kancelarji Ministerstwa,
Irena Romanówna—starszą kancelistką w kancelarji Ministerstwa,
Marja Skórzewska—starszą kancelistką w kancelarji Ministerstwa,
Jadwiga Różycka—starszą kancelistką w kancelarji Ministerstwa,
Marja Zyskowska—starszą kancelistką w Wydziale Ogólnym Sekcji lasów,
Janina Święcicka—starszą kancelistką w kancelarji Ministerstwa,
Janina Piastuszkiewicz—starszą kancelistką w kancelarji Ministerstwa.

Tłoczono w Drukarni Państwowej
z polecenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Koronnych. № 2875